

N:o 65.

Ank. till Riksd. kansli den 23 april 1901, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af tomtplatser å kronoparken Bjurfors i Kopparbergs län. (I. A.)

Under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för den 8 mars 1901 har Kongl. Maj:t i en till Riksdagen afåten proposition (n:o 66) föreslagit Riksdagen att medgifva:

dels att de å en af extra jägmästaren G. E. Markman år 1900 upprättad karta med fig. 1—18 utmärkta tomtplatser, utgörande tillsammans 2 hektar 38,75 ar, jemte mellan dem föreslagen vägplan, omfattande 22,12 ar, finge, efter i vederbörlig ordning verkställd afsöndring från hemmanen Åvesta under Bjurfors kronopark, åtskilde med eganderätt upplåtas, under iakttagande:

att förslag till köpeskilling för de särskilda tomterna skulle uppgöras af vederbörande revirförvaltare och en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län utsedd lämplig person; skolande värderingsmännen, der de stannade i olika meningar om värdet af någon tomt med derå befintlig skog, till tredje värderingsman tillkalla någon af de utaf länets landsting eller hushållningssällskap utsedde uppskattningsmän för arrendevärderingar;

att den mellan tomterna föreslagna vägen skulle af kronan iordningställas, men, afsöndrad såsom gemensamhet för samtliga tomtegarne, af dem för framtiden underhållas;

att tomterna finge af Kongl. Maj:ts befallningshafvande till pris, motsvarande minst den på nämnda sätt föreslagna köpeskillingen, upplåtas till den, som hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmälde sig till erhållande af sådan tomt och dervid erlade en femtedel af köpeskillingen för densamma; dock att Kongl. Maj:ts befallningshafvande skulle utfästa viss dag för ingifvande af förseglade skriftliga anbud å de särskilda tomterna och, derest flera anmälde sig till samma tomt, antaga det högsta af anbuden för densamma, under vilkor, att full säkerhet ställes för liqviden af en femtedel af köpeskillingen;

att den, åt hvilken tomt sålunda upplåtes, skulle vara skyldig att med iakttagande af de särskilda föreskrifter, som i afseende å områdets ordnande och bebyggande kunde varda honom af Kongl. Maj:ts befallningshafvande vid upplåtelsen meddelade, inom två år från upplåtelsen hafva å tomten påbörjat samt inom ytterligare tre år fullbordat boningshus, salubod eller annan dermed jemförlig byggnad, vid äfventyr, om det försummades, att tomtinnehafvaren skulle vara sin rätt till tomten och den därför erlagda andel af köpeskillingen förlustig;

att tomtinnehafvaren skulle vid enahanda äfventyr, sedan han inom den förelagda tiden af fem år fullgjort hvad honom i fråga om tomtens bebyggande ålegat, sist vid utgången af nämnda tid vara skyldig erlægga återstoden af köpeskillingen; samt

att, sedan byggnadsskyldigheten blifvit behörigen fullgjord och köpeskillingen till fullo guldits, köpobref å tomt finge af Kongl. Maj:ts befallningshafvande för tomtinnehafvaren utfärdas;

dels att den mark, som å kartan utmärkts med fig. 19—27, jemte dem mellanliggande, till väg föreslagen del af fig. 28 finge på enahanda sätt och vilkor från kronoparken afsöndras och försäljas, antingen när detta område den 14 mars 1906 blefve arrendeledigt eller dessförinnan, om uppgörelse kunde med arrendatorn träffas om områdets afstående mot afkortning å arrendet;

dels ock att köpeskillingarne för tomterna finge, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Af ofvanberörda statsrådsprotokoll inhemtas, hurusom domänstyrelsen uti skrifvelse den 21 sistlidna februari, under erinran, hurusom, jemlikt Kongl. Maj:ts beslut den 16 november 1894 och den 15 februari 1895, för bildande af kronoparken Bjurfors för statsverkets räkning inköpts, bland andra fastigheter, hemmanen Stora och Lilla Åvesta i Folkärna

socken och Folkare härad af Kopparbergs län, anmält, att vid nämnda hemmans utarrendering från den 14 mars 1896 till samma dag år 1906 ett område om 6 hektar 64,47 ar af den del af hemmanen, som låge närmast intill Krylbo jernvägsstation, blifvit, då samma område på grund af sitt läge ansetts böra med fördel kunna afyttras till byggnadsplatser, från arrendet undantaget och på samma tid särskildt för sig utarrenderadt, med förbindelse för arrendatorn att, om kronan så fordrade, omedelbart öfverlåta området eller en del deraf, dock mot ersättning för å området nedlagdt arbete och utsådt frö eller säd, hvaraf han ej åtnjutit någon fördel, samt att sedermera från samma område upplåtits mark, dels med föranledande af kongl. brefvet den 16 september 1898 en areal om 3,056 hektar för utvidgning af Krylbo jernvägsstations område, dels ock på grund af kongl. brefvet den 26 maj 1899 ett område om 0,435 hektar till Folkare härads tingshusbyggnadsskyldige, hvadan alltså för närvarande af sagda område återstode en areal af 3,1537 hektar disponibel att till tomter försäljas.

Beträffande denna areal hade domänstyrelsen meddelat, att densamma genom Krylbo jernvägsstations område vore delad i två tomtområden, öfver hvilka af extra jägmästaren G. E. Markman år 1900 upprättats en styrelsens skrifvelse bifogad karta med beskrifning, utvisande, att den del af området, som låge öster om jernvägen, mellan denna och Dalelven, uppdelats i 12 tomter, å kartan betecknade med fig. 1—18 och omfattande en areal af 2 hektar 38,75 ar, hvarjemte till dessa tomter hörde en väg, betecknad med fig. 28, med en areal af 22,12 ar, samt att den vester om jernvägen liggande delen af området uppdelats i 5 tomter, betecknade å kartan med fig. 31, 34, 37, 39 och 40, omfattande en areal af 54,50 ar.

Dessutom hade hos domänstyrelsen föreslagits, att till tomter ytterligare skulle upplåtas af till ofvannämnda hemman hörande, den 14 mars 1906 för ändamålet disponibel mark, dels öster om jernvägen ett område, uppdeladt i 6 tomter, betecknade å förberörda karta med fig. 19—27 och omfattande en areal af 1 hektar 11,44 ar, jemte dertill hörande väg, utgörande en areal af 2,91 ar af ofvannämnda fig. 28, dels ock vester om jernvägen ett område, betecknadt med fig. 29, 30, 32, 33, 35, 36 och 38, omfattande en areal af 32,35 ar.

I skrifvelse till domänstyrelsen hade emellertid jernvägsstyrelsen framhållit, att, då Krylbo stationsområde med dess nuvarande omfattning vore för statens jernvägars behof otillräckligt, af nu ifrågavarande tomtområden hela det vester om jernvägen belägna erfordrades till utvidg-

ning af stationsområdet för materialupplag samt uppförande af lokomotivstall.

Under förutsättning, att berörda, vester om jernvägen belägna område komme att för statens jernvägars behof tagas i anspråk, skulle alltså, yttrade domänstyrelsen vidare, till försäljning återstå *dels* af den öster om jernvägen belägna, för närvarande disponibla marken en areal af 2 hektar 38,75 ar jemte dertill hörande väg om 22,12 ar, *dels ock* af den på samma sida om jernvägen belägna, vid arrendetidens slut den 14 mars 1906 disponibla marken en areal af 1 hektar 11,44 ar med dertill hörande väg om 2,91 ar eller tillhopa en areal af 3 hektar 75,22 ar.

Beträffande en sådan försäljning hade, enligt hvad domänstyrelsens skrifvelse bifogade handlingar utvisade, vederbörande skogsförvaltning meddelat, att de föreslagna tomtplatserna vore synnerligen lämpliga för bebyggande, att det för närvarande rådde en ytterst liflig byggnadsverksamhet i stationssamhället vid Krylbo, samt att ifrågavarande tomtplatser på grund af sitt gynsamma läge borde kunna förmånligt afyttras, i all synnerhet som, enligt uppgift, tomtplaner med liknande läge betingat ett pris af minst 20 öre för kvadratfot eller 2 kronor 27 öre för kvadratmeter.

För egen del hade domänstyrelsen ansett en försäljning af dessa öster om jernvägen belägna tomtplatser vara för statsverket förmånlig, då dessa, bestående hufvudsakligen af åker och i öfrigt af branta elfbrinkar, beväxta med löfskog, utan någon som helst olägenhet kunde genom afsondring fränskiljas Bjurfors kronopark och hemmanen Åvesta.

De för ifrågavarande tomtförsäljning af Kongl. Maj:t föreslagna vilkor skilja sig från de för dylika försäljningar förut och senast på grund af Kongl. Maj:ts till innevarande Riksdag aflåtna proposition n:o 18 angående upplåtelse af tomtplatser å kronoparken Skagersholm af Riksdagen fastställda bestämmelser deruti, att vid föreskriften i fråga om köparens anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande om erhållande af tomt å ifrågavarande område tillagts: »dock att Kongl. Maj:ts befallningshafvande skall utfästa viss dag för ingifvande af förseglade skriftliga anbud å de särskilda tomterna och, derest flere anmäla sig till samma tomt, antaga det högsta af anbuden för densamma, under vilkor, att full säkerhet ställes för liqviden af en femtedel af köpeskillingen.»

Då emellertid skäl icke förebragts, hvarför i förevarande fall ett frångående från förut vid likartade upplåtelser meddelade bestämmelser

skulle ega rum, och då i öfrigt det ofvannämnda tillägget icke synes väl öfverensstämma med den föregående delen af samma moment, har utskottet ansett detsamma böra ur momentet utgå.

Utskottet, som i öfrigt icke haft något att emot Kongl. Maj:ts förslag erinra, hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver:

dels att de å en af extra jägmästaren G. E. Markman år 1900 upprättad karta med fig. 1—18 utmärkta tomtplatser, utgörande tillsammans 2 hektar 38,75 ar, jemte mellan dem föreslagen vägplan, omfattande 22,12 ar, må, efter i vederbörlig ordning verkställd afsöndring från hemmanen Avesta under Bjurfors kronopark, åt enskilde med eganderätt upplåtas, under iakttagande:

att förslag till köpeskilling för de särskilda tomterna skall uppgöras af vederbörande revirförvaltare och en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län utsedd lämplig person; skolande värderingsmännen, der de stanna i olika meningar om värdet af någon tomt med derå befintlig skog, till tredje värderingsman tillkalla någon af de utaf länets landsting eller hushållningssällskap utsedde uppskattningsmän för arrendevärderingar;

att den mellan tomterna föreslagna vägen skall af kronan iordningställas, men, afsöndrad såsom gemensamhet för samtliga tomtegarne, af dem för framtiden underhållas;

att tomterna må af Kongl. Maj:ts befallningshafvande till pris, motsvarande minst den på nämnda sätt föreslagna köpeskillingen, upplåtas till den, som hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmäler sig till erhållande af sådan tomt och dervid erligger en femtedel af köpeskillingen för densamma;

att den, åt hvilken tomt sålunda upplåtes, skall vara skyldig att, med iakttagande af de särskilda föreskrifter, som i afseende å området ordnande och bebyggande kunna varda honom af Kongl. Maj:ts befall-

ningshafvande vid upplåtelsen meddelade, inom två år från upplåtelsen hafva å tomten påbörjat samt inom ytterligare tre år fullbordat boningshus, salubod eller annan dermed jemförlig byggnad, vid äfventyr, om det försummas, att tomtinnehafvaren skall vara sin rätt till tomten och den därför erlagda andel af köpeskillingen förlustig;

att tomtinnehafvare skall, vid enahanda äfventyr, sedan han inom den förelagda tiden af fem år fullgjort hvad honom i fråga om tomtens bebyggande ålegat, sist vid utgången af nämnda tid vara skyldig erlægga återstoden af köpeskillingen; samt

att, sedan byggnadsskyldigheten blifvit behörigen fullgjord och köpeskillingen till fullo guldits, köpebref å tomt må af Kongl. Maj:ts befallningshafvande för tomtinnehafvaren utfärdas;

dels att den mark, som å kartan utmärkts med fig. 19—27, jemte dem mellanliggande, till väg föreslagen del af fig. 28 må på enahanda sätt och vilkor från kronoparken afsöndras och försäljas, antingen när detta område den 14 mars 1906 varder arrendeledigt eller dessförinnan, om uppgörelse kan med arrendatorn träffas om områdets afstående mot afkortning å arrendet;

dels ock att köpeskillingarne för tomterna må, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Stockholm den 23 april 1901.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.